

SANDARA

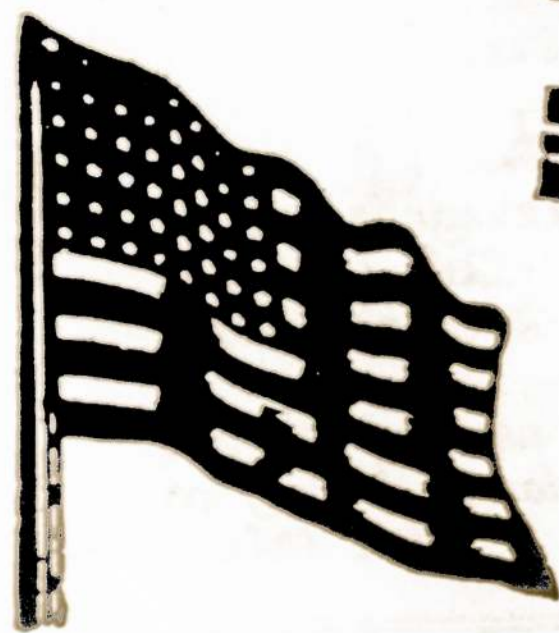
THE LEAGUE
LITHUANIAN NEWSPAPER

EINA NUO 1918 METŲ

Published by the
Lithuanian National League
of America
840 West 33rd Street
Chicago, Illinois, 60608

Telephones:
(312) 927 4789
(312) 543 8193

PRICE 50 CENTS

DECEMBER 27 - 1982

NR. 24.

LAIŠKAS IŠ AUSTRALIJOS

Rašo inž. Juozas Ruokis

Inž. Juozas Ruokis, Sandaros atstovas Los Angeles, Calif. ir šaulių veikėjas, yra išvykęs į Australiją kartu su Los Angeles - Californijos šokių ir dainų ansambliu "Spinduliu". Juozas Ruokis kelionės išpūdziais nori pasidalinti kartu su Sandaros skaitytojais. Šis jo laiškas rašytas Kūčių dieną.

LAIŠKAS IŠ AUSTRALIJOS

"SPINDULIO" GASTROLĖS AUSTRALIJOJE

Šiuo metu Los Angeles Californijos šokių ir dainų ansambliu yra išvykęs į Australiją, kur bus nuo 1982 m. gruodžio 22 dienos iki sausio 12-tos 1983 m. Ansambliui jau ilgus metus vadovauja Ona Razutienė. Tai yra ne pirmoji "Spindulio" išvyka už sieną. Prieš penkis metus jaunimo ansambliu labai sėkmingai pasirodė eilėje Europos valstybių, kaip Anglijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje, Italijoje. Vietinės radijo ir televizijos stotys plačiai pargarsino ir šiltai įvertino "Spindulio" pasirodymus. Pirmas ansamblio Australijoje pasirodymas numatytas Melburne, antras Sydnejuje. Australijos lietuvių bendruomenė pasikvietė "Spindulį" dalyvauti su savo programa Lietuvių Dienoje, Australijoje.

Jau aerodrome jaunimo ansambliu pasitiko pats Lietuvių Dienų komiteto pirmininkas agr. R. Bladžiūnas, visus šokėjus ir kelis jų palydovus susodino į čia laukiantį autobusą ir nusivežė į Lietuvių Namus, kurie yra šiaurinėje miesto dalyje, visai netoli nuo miesto centro. Čia mūsų laukė nemazas būrys lietuvių, kurie nevienas laukė atvykstančių savo giminių ir pažįstamų. Pasirodė ir ašarų. Susitikimas buvo išpūdingas. Jaunimas turės progos kelias dienas pailsėti po 14,000 mylių kelionės ir susipažinti su Australija.

Australijos kraštas yra maždaug šiaurinės Amerikos dydžio, o gyventojų skaičiumi 10 kartų mažesnis. Australija, buvusi Karūnos dalis, labai artėja Amerikos linkui. Jau spėjo svarus pakeisti į dolerius, kurių kursas beveik lygus. Man davė tik du centus daugiau už amerikietišką dolerį. Amerikos įtaka labai didelė ir jos kapitalas ir investicijos yra labai didelės. Vietinių lietuvių emigrantų pasakojimu, jiems atvykus į Australiją, pramonės kaip ir nebuvo, o šiaandien ji didelė ir vyrauja amerikiečių rankose. Japonai irgi bando daryti investicijas Australijos pramonėje, bet tai yra tik lašas jūroje.

Skrendant į Australiją lėktuve teko sėdėti kartu su australų kompiuterių inžinierium, kuris dirba laikinai amerikiečių firmoj Texas ir vėliau bus perkeltas į amerikiečių kompiuterių firmą Australijoje. Amerikos kapitalas yra išvirtinęs žemė (žemės turtų eksploataciją), alyvos, požeminės anglies, aukso kasyklose. Man teko važiuoti Australijoje per miškus, kurie yra apzeldinti Amerikos kapitalo rankomis.

Esu apsistojęs 62 mylios ir vakarus nuo Melbourne pas Emą ir Stasį Lipčius Daylesford mieste, gražioje rezidencijoje. Dabar čia vasara, devintą valandą vakaro, dar šviesu. Daylesfordo miestelis yra garsus visame pasaulyje savo mineraliniais šaltiniais ir jo apylinkės yra 3,500 pėdų aukštyje nuo jūros lygio. Tų apylinkių vanduo turi gydomųjų savybių ir yra sveikas gerti. Savo chemine sudėtimi ir skoniu galima būtų suskirstyti maždaug į tris rūšis. Vieną dieną man patinka labiau viena rūšis, o kitą dieną - kita, nega-

BĖGA IŠ SOVIETŲ "ROJAUS"

BONN.—West Germany said Tuesday that 2,392 East Germans fled to the West this year, using methods that ranged from scaling the Berlin Wall to crossing the Baltic Sea in rowboats. The West German Interior Ministry said 269 of the East Germans were "barrier breakers," those who surmounted barriers on the guarded border at the risk of their lives. Some climbed over the 13-foot-high Berlin Wall or crossed minefields and booby-trapped barriers on the 855-mile border between East and West Germany. In 1981 the number who fled was 2,900, including 298 "barrier breakers."

Sandara

Sandaros karikatūristo Antano Juknio karikatūra

1981 metais - 2,900 pabėgėlių
1982 metais - 2,392.

VLIKO pirm. dr.K. Bobelis

IŠVYKO Į EUROPOS PARLAMENTO SESIJĄ

VYKSTA Į EUROPOS PARLAMENTO SESIJĄ

Europos parlamentas, posėdžiaujęs Strassburge, Prancūzijoje, sausio viduryje savo sesijoje svarstys pasiūlymą rezoliucijos, kad vakarų valstybės darytų pastangas atstatyti Lietuvos, Estijos, Latvijos laisvę. Iš JAV į tą sesiją vyksta Vliko pirm. dr. K. Bobelis, kartu vyksta ir ALT informacijos direktorius kun. dr. J. Prunskis, Dar dalyvaus A. Venckus iš Prancūzijos, A. Gerutis iš Šveicarijos ir J. Vilėniskas iš Anglijos.

DARIAUS-GIRĖNO PAŠTO ŽENKLAS

Amerikos Lietuvių Taryba, lietuviai filatelistai ir įvairios lietuvių organizacijos darė ir daro daug pastangų, kad JAV išleistų Dariaus-Girėno pašto ženklą jų 50 m. mirties sukakties proga. Generalinio Paštų viršininko pavaduotojas M. Coughlin raštu senatoriui Charles Percy pranešė, kad šis reikalas yra įtrauktas į 1984 m. svarstymų programą.

Iščiau griežtai pasirinkti. Tas vanduo kaip minėjau, turi gydomosios galios ir ypatingai padeda hipertenzijos ligoniams. Tas vanduo yra vezamas lėktuvais į Ameriką ir kitus kontinentus - Vokietijon, Indijon, Prancūzijon, Anglijon ir kitur. Jo čia yra neišsemiami dideli resursai. Jis čia užpildė aplinkui buvusius aukso kasyklas, kurių čia yra apščiai.

Dabar yra vasaros sezonas - gruodis, sausias ir vasaris. Karščiausias mėnuo yra sausias, temperatūra pakyla iki 130 laipsnių F. Daugiausia būna 110 laipsnių F ir 112 laipsnių F. Šiuo metu yra apie 90 laipsnių F. Tu yra gerai, kad po karštesnių dienų atvėsta oras ir duoda žmonėms dieną kitą pailsėti. Oras turi drėgmės, bet ta drėgmė nėra aukšta, nevirginanti. Žiemą čia būna sniego, bet daugiausia vieną dieną, tuoj ištirpsta. Lietuviai ateiviai yra išsiblaškę Australijoje po visus didesnius miestus, ištisus kolonijus kaip Chicagoje, lietuvių nėra.

Lietuviai čia yra labai gerai susiorganizavę - vien Melbourne turi 34 organizacijas. Lietuvių jaunimas yra įtrauktas ir dalyvauja organizacijų veikime. Pavyzdžiui, Melbourne prieš du metus įsikūrė Vytenio, Vytauto didž. kunigaikščio šaulių kuopa, kuri yra didžiausia visoje Australijoje. Turi virš 60 šaulių, kurių didesnę pusę yra uniformuoti, du trečdalius tos kuopos sudaro jauno amžiaus žmonės, turi savo orkestrą, šaulių kvarteta, šaulių "Klumpakoją" šokėjus, kuriems vadovauja šaulė A. Morkūnienė. Leidžia buletenį "Lietuva lietuviams", kurį redaguoja šaulys Br. Gasiūnas, gimnazijos mokytojas. Tam viskam vadovauja šaulių moterų vadovė Ema Lipčienė ir šaulių kuopos pirmininkas Stasys Lipčius.

Šaulių kuopa ypatingą dėmesį kreipia į jaunimą, jo tinkamą paruošimą ir Ateities lietuvių būsimus vadovus. Tam tikslui šaulių valdybos švietimo vadovas Juozas Kvetelaitis ragina organizacijas ir patys aukomis remia Vasario 16 gimnazijos išlaikymą, rūpinasi mokinių telkimo vajum ir mokinių išsiuntimo finansavimu.

Australijoje yra virš 10,000 lietuvių, kurių virš 3,000 gyvena Melburne.

Juozas Ruokis

MADRIDO KONFERENCIJA BUS TĘSIAMA

Helsinkio susitarimą pasirašiusios valstybės, posėdžiausios Madride, siekdamas patikrinti susitarimų vykdymą ir tuos susitarimus reikiama papildyti pagal dabarties reikalavimus, savo posėdžius 1982 m. gruodžio 17 d. šventėms pertraukė, nutarusios Madrido konferenciją toliau tęsti 1983 m. vasario 8 d.

STIPRINAMOS TRANSLIACIJOS LIETUVAI

Senatorius Charles Percy prašomas Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. dr. K. Šidlausko stengiasi praveisti, kad būtų padidinta JAV parama Amerikos Balsui ir Laisvosios Europos - Laisvės Radijui Europoje.

PROGRAMOS RADIO VALANDĖLĖMS

Amerikos Lietuvių Taryba ruošia programas radijo valandėlėms Vasario 16 minėjimams lietuvių ir anglų kalba.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS KONGRESE

Amerikos Lietuvių Tarybos prašomas kongresmenas Frank Annunzio ir šiemet sutiko pasirūpinti, kad Atstovų Rūmuose būtų reikiama paminėta Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo diena - Vasario 16. Minėjimo dieną Atstovų Rūmuose sukalbėti invokaciją pakviestas Marquette parko parapijos klebonas kun. Antanas Zakaraskas.

SKUODŽIO IŠLAISVINIMO BELAUKIANT

Senatorius Charles H. Percy, pakartotinai ALT pirm. dr. K. Šidlausko paprašytas rūpintis Vytauto Skuodžio išlaisvinimu, pranešė, kad jis tuo klausimu vėl kreipėsi į JAV prezidentą Reaganą ir taip pat kreipėsi į Sovietų Sąjungos ambasadorių Washingtono Dobyriaus, primindamas apie V. Skuodžio išlaisvinimą.

ALTO LAIŠKAS POPIEŽIUI IR ARKIV. MARCINKUI

Artėja 500 m. Sukaktis nuo šv. Kazimiero mirties. Sukaktis bus 1984 metais, Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. dr. K. Šidlauskas specialiu raštu kreipėsi į popiežių Joną Paulių II, pažymėdamas kaip lietuviams yra svarbi ši sukaktis ir prašydamas, kad tai sukaktis būtų išleistas specialus Vatikano pašto ženklas.

Taip pat raštu kreiptasi į lietuvių arkiv. P. Marcinkų, kad jis savo įtaką Vatikane panaudotų šitokio sukaktuvinio ženklo išleidimui.

ALT HOT SPRINGS VALDYBA

Hot Springs ALT skyriaus valdyba išrinkta; pirm. Antanas Bertulis, vicepirm. Petras Maldeikis, sekr. Kostas Plepys, ižd. Antanas Zubavičius, kultūriniais reikalais Genė Gylienė.

Šis Sandaros pereinamasis numeris išleistas 1983 m. sausio 10 dieną.

SANDARA

LITHUANIAN NEWS PAPER

Published bi-weekly on Mondays, except July,
by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA, INC.
Second class postage paid at Chicago, Illinois
Sandara (USPS 480-880)

GENERAL OFFICE:
840 West 33rd Street, Chicago, Ill. 60608

Phone Yards 7-4789
or (312) - 543 - 8198.

SUBSCRIPTION RATES: UŽSAKYMU KAINA:
In The United States per year \$10.00 Suvienuose Valstybese metams \$10.00
In Foreign Countries per year \$10.00 Užsienyje metams \$10.00

Opinions expressed in any column appearing in the SANDARA, including those of staff members, reflect the views of the writer only. The opinions may or may not be in agreement with those of the Lithuanian National League of America.

LIETUVOS PASIUNTINYBEI

DAR REIKALINGA SKUBI PARAMA

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS RŪMŲ ATNAUJINIMUI AUKŲ RINKIMAS DAR TĖSIAMAS

Visuomenės susipratimo dėka, šiam reikalui jau suaukota apie 90 tūkstančių dolerių. Pagal architektų apskaičiavimą, remonto būtiniausiems darbams reikia 120,000 dol., todėl komitetas nutarė rinkliavą dar tęsti iki 1983 metų gegužės 1 dienos.

Aukos siunčiamos Pasiuntinybės adresu:

Lithuanian Legation
2622 Sixteenth Street, N.W.
Washington, D.C. 20009.

Iki vasario 16 d. bus atlikti svarbiausieji vidaus remonto darbai, kad Pasiuntinybė galėtų daryti priėmimus.

Lietuvos Pasiuntinybės Rūmų restauravimo komitetą sudaro ALT ir LB atstovai, Amerikos Lietuvių Tarybai atstovauja dr. K. Jurgėla, inž. G. J. Lazauskas ir dr. J. Valaitis. Komiteto pirmininku yra prof. dr. J. Genys.

Komitetas yra paskelbęs spaudoje (tęsiniais) aukojusių organizacijų ir pavienių asmenų sąrašą, tačiau numatyta išleisti ir atskirą leidinį, kur bus pilni aukotojų sąrašai.

VLIKO PIRM. DR. K. BOBELIO PAGERBIMAS

SVEIKINO JAV PREZIDENTAS RONALD REAGAN. KONGR. RUSSO ĮTEIKĖ JAV VĖLIAVĄ, KURI PLEVĖSAVO VIRŠ KAPITOLIAUS. DALYVAVO KONGR. DERWINSKI - 400 ŽMONIŲ.

(Tęsinys)

VIRŠUJE - kalba Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. dr. Kazys Šidlauskas, sėdi - kongr. Derwinski ir Dr. Kazys Bobelis.
APAČIOJE - kalba inž. Jonas Jurkūnas Tautos Fondo vardu, sėdi dr. Kazys Bobelis ir teisėjas A. Wells. (Nuotraukos P. Malėtos)

SANDAROS REDAKCIJA
Redaktorius: G. J. Lazauskas
Redakcijos nariai: E. Boreiša (polit.), P. Bružas (techn.).

Skyrių red.: Janė Bajerčienė (Seimininkų sk.), Vaclovas Prūsas (Pensininkų žinios), Antanas Adomėnas (English sect)

SANDAROS ADMINISTRACIJA
Administratorė: Edita Rimkus
Ekspeditorius: Stasys Dagys
Administracijos darbo valandos: Pirmadienį, Antradienį ir Trečiadienį

10 val. - 12 val. ir kitu laiku, esant svarbiam red. ir adm. reikalui, galima skambinti (312) - 543 - 8198.

SANDAROS ATSTOVAI

So. Bostone: Inž. Aleksandras J. Chaplikas; Los Angeles - inž. Juozas Ruokis; Detroitė - Antanas Norus.

TALKININKAI, kurie norėtų bet kuo prisidėti prie Sandaros darbų, prašomi pranešti red. ir adm. telefonais.

BOSTON, MASS.

A. L. T. SANDAROS 7 KUOPOS
SUSIRINKIMAS

A. L. T. Sandaros, Bostono 7 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyko 1982 m. gruodžio 19 d. 2 val. Nors oras buvo šaltas ir snigo, bet narių susirinko nemažas būrys. Kuopos pirm. inž. A. Čaplikas atidaręs susirinkimą perskaitė dienotvarkę ir pasveikino visus susirinkusius su ateinančiomis šv. Kalėdomis ir Naujais 1983 Metais palinkėdamas praleisti linksmi Kalėdas ir laimingai sulaukti Naujų Metų. Po to sekr. Vladas Bajerčius perskaitė praeito susirinkimo protokolą, kuris buvo priimtas be pataisų. Aptarus visus smulkesnius reikalus, buvo kuopos valdybos 1983 metams rinkimai.

Pirmininku išrinktas inž. A. Čaplikas, vicep. A. Baika, sekr. Vl. Bajerčius, kasinink. A. Andriulionis ir finansų sekr. Anna Lane, Rev. komisija. M. Dabkus ir Ona Šiugždienė. Valdybą išrinkus, kuopos pirm. A. Čaplikas painformavo apie ruošiamą Vasario 16-tos šventės minėjimą ir paragino visus narius aukoti ALT-bai. Iš kuopos kasos nutarta ALT-bai paaukoti 100 dolerių. Taip pat paskyrė 50 dol. Sandaros redakcijai, Čikagoje, ir St. ir Val. Minkams Bostone, Lietuvių radijo valandos vedėjams 25 dol.

Susirinkimui pasibaigus pirm. inž. A. Čaplikas pakvietė visus vykti į žemutinę salę bendroms vaišėms. Bičiuliškai ir geroje nuotaikoje besivašinant buvo praleistas ilgo kas laikas.

Vladas Bajerčius

MIRĖ KOMP. JULIUS GAIDFLIS

1983 m. sausio 6 d. Bostone mirė įžymus kompozitorius Julius Gaidelis. Palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Chicagoje.

Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas - vasario 13.

Lietuvių radijo valandėlės, vedamos Stepono ir Valentino Minkų, 49 metų sukaktuvinis koncertas - kovo 12.

Laisvės Varpo pavasarinis renginys - balandžio 10.
"Aušros" 100 metų sukakties minėjimas - balandžio 24.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00-10:00 val. ryto iš WCA V-FM banga 98.0. Vedėjas - Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

BOSTON, MASS - WLYN 1360 bangos sekm. nuo 8 iki 8:30 val. ryto ir nuo 4:30 iki 5 val. popiet. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489.

NAUJAS BALSAS - LAISVĖS LIETUVAI

Kongresmanai Marty Russo ir Richard Durbin stengiasi kongrese pravesi įstatymą, kad būtų siekiama laisvės Lietuvai. Tokį sprendimą norima padaryti ryšium su Vasario 16 d. Priėmimui reikia jiems surinkti 218 kongresmanų parašų. Lietuvių laišakai ar telefoniniai skambinimai skatinant kongresmanus tam nuostatui paremti, galėtų būti labai naudingi. Pažymėtina, kad kongresmanas R. Durbin yra lietuvių kilmės.

zuoja Br. Kviklys, talkininkauja L. Kairys ir J. Mažeika. Paroda apims visą draudimo laikotarpio lietuvių spaudą, kuri buvo leidžiama Lietuvoje ar svetur nuo 1865 iki 1905 metų, o taip pat pagrindžio spaudą nuo 1941 iki 1944 metų, ir nuo 1946 iki 1983 metų.

II Pasaulio Lietuvių Dienų, kurios bus birželio 25 - liepos 4 d., Čikagoje, Kultūrinių renginių komitetą sudaro Ingrida Bublėnė, pirm., Vanda Aleknienė, Kazys Bradūnas, Vytenis Damušis, Algis Janušas, Juozas Kapačinskas, Algimantas Kezys S. J., Bronius Kviklys, Vytautas Radzius, Jonas Račkauskas, Vacys Rociūnas, Jonas Simonavičius, Marytė Smilgaitė, Birutė Šontaitė ir Aldona Veselkienė

Ritonė Rudaitienė
II PLD Informacijos vadovė

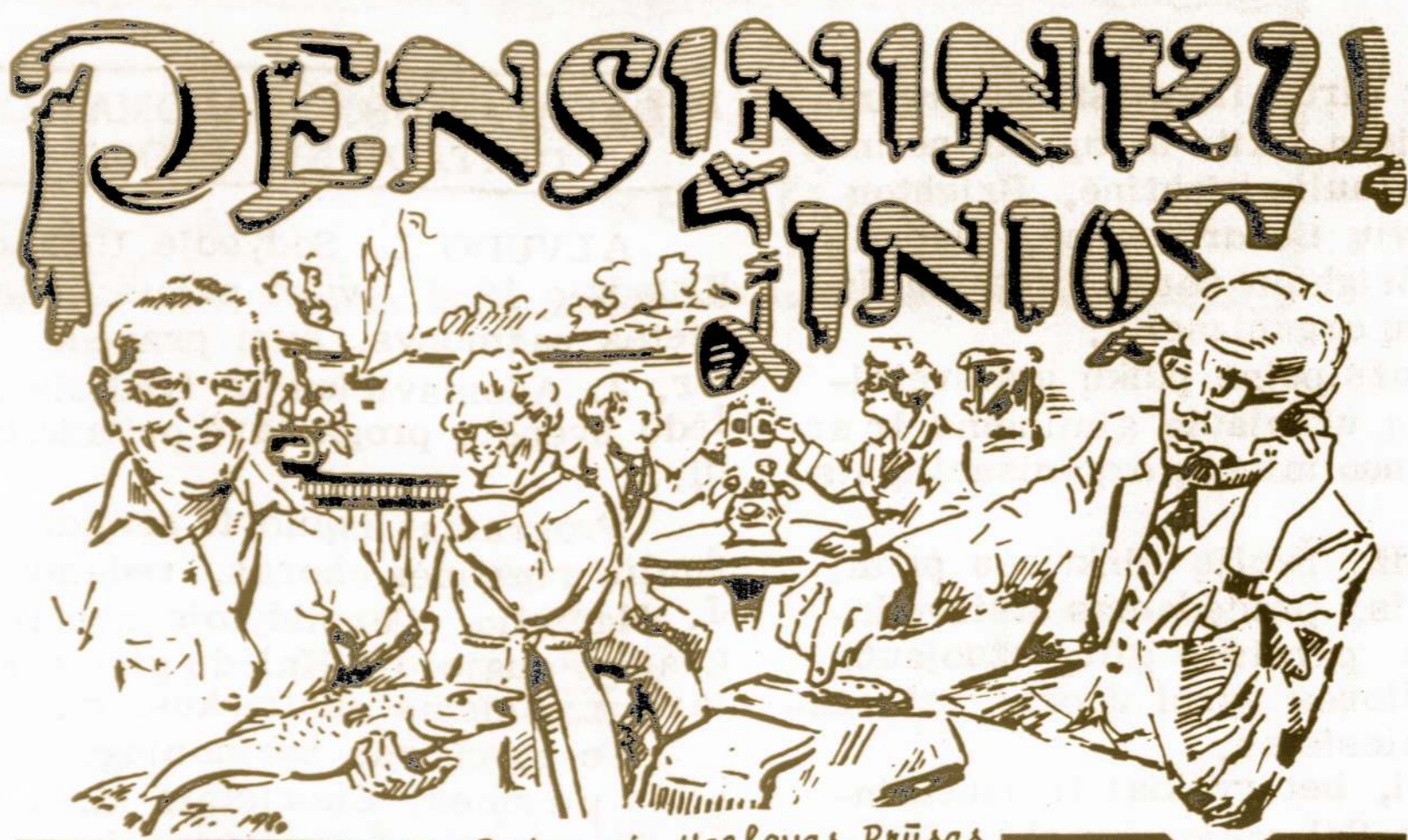
PADĖKA

SANDAROS Centras, Redakcija ir Administracija, užbaigdama 1982 metus ir pradėdama Naujus 1983 metus, reiškia nuoširdžiausią sandarietišką padėką visiems Sandaros bendradarbiams, talkininkams, kurių pasižymėjimu laikraštis pasiekia skaitytojus, aukotojams savo nuoširdžia auka paremiantiems laikraštį, mūsų parengimui nuolatiniams vadovams ir talkininkams, mūsų parengimui lankytojams ir visiems mūsų skaitytojams bei visiems lietuviams, kurie taip nuoširdžiai remia SANDARĄ.

SANDARA

PASAULIO LIETUVIŲ DIENOS

"Aušros" šimtmečio paroda bus 1983 m. birželio 23 - liepos 5 dienomis Jaunimo Centre, Čikagoje, II Pasaulio Lietuvių Dienų metu. Ją organi-

Redaguoja Vaclovas Prūsas

Lietuvių Pinsininkų Sąjungos oktetas Čikagoje jau pagarsėjęs meniška išpildoma programa. N u o t r a u k o j e : dešinėje stovi oktetu vadovė Bronė Vario-kojiėnė ir Amerikos Lietuvių Pinsininkų Sąjungos pirmininkas (Čikagoje) Sta-sys Vanagušas. (Foto: Ciprijonas Genutis).

KALĖDINIS POBŪVIS

Jau į tradiciją įėjusiu popročiu, Lie-tuvių Pinsininkų S-ga Amerikoje 1982. 12. 15 d. surengė kalėdinį pobūvį, kurį pradėjo S-gos pirmininkas St. Vanagušas, pažymėdamas, kad šįmet ne tik visą Illino-jų vanduo buvo apšėmęs, bet ir Šaulių S-gos salę. Ir iš tikrųjų: talpi Šaulių S-gos rūmų salė vos-ne-vos sutalpino ke-lis šimtus atvykusių lietuvių pinsininkų ir pinsininkių. Taigi, sausakimšai "ap-sėmė" patalpą.

Pobūvis susidėjo, sakyčiau, ne iš trijų, bet iš penkių dalių, iš trijų dalių meninės dalies, iš loterijos ir vaišių. Me-ninė dalis praėjo taip vadinamoje Mairo-nio dvasioje, kurios programoje buvo trumpai paminėtas visų mėgiamas ir di-džiais gerbiamas lyrinis poetas prof. kun. Jonas-Mačiulis - Maironis (1862-1932), paminint šimtmetį nuo jo gimimo ir 50-ties metų sukaktį nuo jo mirimo. Antroje dalyje - kalėdinės giesmės. Ypač jaus-mingai buvo išpildyta giesmė "Tyloji naktis", ir pobūvio meninės dalies pabai-goje, gerai žinomas dailininkas, spaus-tivininkas ir dar rašytojas Vijeikis vi-sus dalyvius linksmai nuteikė savo paties sukurtu humoristiniu kūriniu, aprašančiu praturtėjusį lietuvių pinsininką ir jo pus-milijoninį palikimą.

Loterija daugumą dalyvių apdalijo lai-mikiu, o vaišės - sutvirtino ir taip sma-gią pinsininkų nuotaiką. Jie užė, kaip bi-tės avilyje, benaikindami darbščių šei-mininkių paruoštus užkandžius.

DAUGIAU TEISYBĖS

Aš norėčiau kiek papildomai daugiau išsiaiškinti 1982 m. Nr. 13 "Sandaros" straipsnį "Didžiausia klaida" (Pinsininkų skyriuje) ta prasme, kad ne 1933 metais, pripažinus ir įteisinus komunistinį Rusi-joje režimą, buvo padaryta blogiausia klai-da, esą, tokiu būdu sustiprinus bedieviš-kai komunistinę filosofiją ir tuo pačiu bedievišką diktatūrinio tipo valdymo sis-temą, o kad didžiausia klaida yra pada-ryta anksčiau ir ji daroma visą laiką.

Tragikomedija glūdi kaip tikrai į Die-vą tikinčių kapitalizmo rėmėjų prigimty. Kai 1933 m. jau komunistinė Rusija de facto egzistavo, tai ir tekdavo su ja visiems turėt įvairiausių reikalų, taigi teko ją pripažinti ir de jure, vadinasi, įteisinti.

Blogiausia padarė vokiečių krikščio-niškoji kapitalistinė valdžia, atgabendama plombuotam traukinį į Rusiją Lenina ir apdovanodama jį gausiai aukso, - kas įga-lino Leniną didžiai išvyvstyti įvairiausių veiklą ir pajėgti atlikti 1917 m. spalio revoliuciją paimant valdžią iš savo rankas, O kai vėliau vis dėl to Vokietijos kaizeri-nė valdžia pralaimėjo pirmąjį pasauli-nį karą, tai ir kitos valstybės, ypatingai JAV, irgi krikščioniškai tikinčios į Die-vą visos vyriausybės pradėjo uoliai rem-ti komunistinę Rusijos valdžią, pristatant jai javų ir kita ko. Ir, pavyzdžiui, kati-

likiškai tikinti didžiai žiauri Argentinos karinė diktatūra irgi palaiko glaudžius san-tykius su bedieviška komunistine Rusijos valdžia, parduodama irgi daug javų. To-kiu būdu tapo komunizmas išgelbėtas, ne-ziūrint, kad du kart atsidūrus Rusijos ba-do pavojų, o, be to, ir visą laiką nepa-jėgiant pasigaminti sau maisto.

Šių įdomu paskelbti, surinkus vi-sas žinias, kiek ko parduota, kiek pa-pigintai, kiek nurašyta skolų ir kiek dar liko Rusija skolinga. Aišku, gausis dau-gelio bilijonų dolerių suma iš visų opera-cijų.

Be to, ir popiežiai savo veikla di-džiais sustiprina bedievišką komunistinį re-žimą, nei kiek už tai nepalengvinus žmo-nių sunkaus gyvenimo. Ypatingai popie-zius Jonas Paulius buvo linkęs didelėmis reformomis duoti Romos katalikų bažny-čiai naują kryptį kairėn, susitariant su Maskvos valdžia ir su Trečiojo Pasaulio visomis smulkomis ir artimomis Rusi-jai tautomis. Atseit katalikų bažnyčia tu-ri kitokių planų santykiams su komunizmu, tikisi derybomis ir mainykavimais laimė-ti daugiau negu savo principus tvirtai gin-dama. Toks minkštėjimas yra įsidėmėti-nas daugeliu atžvilgiu, ir jis nėra naujas. Prisiminkime Popiežiaus Jono XXIII ne-lemtą užmojį išbraukti Lietuvos atstovy-bę kaip "šmėklinę valstybę". Ir dar daug galima būtų paminėti šia kryptimi, Žo-džiui, reikia, kad komunizmas ir kapita-lizmas abu pasikeistų žmoniškumo kryp-tim.

Leninas, gerai žinomas kapitaliz-mo prigimtį, išpranašavo tai 1921 me-tais, duodamas, kaip instrukciją komunis-tų partijai, esą, viso pasaulio kapitalis-tai ir jų valdžios, norėdami gauti Sovie-tų rinką, užmerks akis ir nekreips dėme-sio į mūsų veiklą, virtę aklais ir kur-čiais. Be to, jis kalbėjo, jog Vakarai iš godumo tarp savęs susipeš.

Dar aiškiau nurodė, kur yra tikrai di-džiausia klaida, rusų rašytojas Aleksan-

Kreipiuosi į lietuvių visuomenę

ADV. CHARLES KAL

Pagal JAV Konstituciją, reika-laujama kas 10 metų paskelbti šiame krašte gyvenančių žmonių skaičių. Fed. valdžia tai įvykdė. Pasirodo, kad žmonių skaičius paaugo netoli 30,000,000. Tuo pačiu sykiu padidėjo ir politiniai ginčai.

Chicago miestas patenka į tuos politinius ginčus. Šio miesto admini-stracija priversta padaryti gyventojų apylinkėse žemėlapių sąra-šus, turi nurodyti ką ji atliko; o tie sąrašai buvo patvirtinti. Chicago juodosios rasės vadai tam pasiprie-šino ir Federaliniame teisme iškėlė bylą, sakydami, kad jie buvo poli-tiškai nusikriausti. Svarbiausi gin-čiai iškilo dėl 15 Wardo žemėlapių. Bus Fed. teismo sprendimas, lie-čias lietuvių Marquette Parko cen-trą ir kultūrą, skundėjai teigia, kad

tame warde būtų 70% juodųjų, o tik 30% baltųjų. Kitais žodžiais tariant, jie nori, kad 15 vardas būtų nukarpytas. Brangūs lietu-iviai, jei taip įvyktu, tai būtų skau-džiausia tragedija, sunaikintų lietu-višką centrą, mūsų kultūrą ir sunkiai uždirbtą turą.

Politinis pavojus veda mus į suskaldymą ir užkariavimą. Aš kaip advokatas ir gyvendamas Chi-cagoje, sekdamas šią Federalinę bylą, numatau, kad perspektyvos yra tamsios. Turiu liūdnai pažy-mėti, kad šioje apylinkėje gyvena apie 300,000 lietuvių, turime savąją spaudą, organizacijas. Bet iki šiol niekas viešai nerąšo apie šią liūdną lietuviams ateitį!

Mes turime vieną lietuvių senato-rių Frank Savicką, kuris labai rūpinasi, bet jis tėra tik vienas tuo

reikalu jautrus. Gi lietuvių visuo-mene ir vietos spauda, rodos, to grėšiančio pavojaus nematol

1983 m. vasario mėn. įvyks Chicago m. mero pareigoms nomi-nacijos. Dauguma Chicago gyven-tojų nori pririnkti tą pačią merę Jane Byrne, kadangi per tris metus nepaprastai pasižymėjo, ne tik drasumu, bet sumaniai išsprendė daug sunkių ekonominių problemų ir Chicago išgelbėjo iš ekonominės krizės. Merės Jane Byrne konkuren-tai—vienas juodukas, siekia to posto, nors daugiausia gyvena Wa-shington, D. C.; apie jį spauda skelbia civilinius nusikaltimus.

Kitas jaunas nepatyręs (buvusio Richard Daley—mero sūnus) nuopelnais išrinktas prokuroras, jis turėtų būti gautu postu patenkin-tas.

Man atrodo, kad geriausia kandi-

dras Solženicynas, kuris daug nuo komu-nistų nukentėjęs ir, pagaliau, ištremtas iš Rusijos: "Žmogaus protui beveik yra nesusprantamas Vakarų godumas pelnui ir turtui, kuris peršoka visas ribas, lo-giką ir sąžinę ir nuolatinis Vakarų kapi-talistų, net lenktyniaujant rėmimas komunistų ūkiu". ZIG

OKUPOTOJ LIETUVOJ

PASIPRIEŠINIMO REIŠKINIAI OKUP. LIETUVOJE

Dr. Kronido Lubarskio redaguojamas biuletenis "USSR News Brief" apie vė-liausius įvykius Sovietų Sąjungoje praneša, kad 1982 m. gegužės mėn. Vilniuje buvo suareštuoti keli pareigūnai; vieno Vilniaus instituto direktorius, Žemės Ūkio Minis-terijos sekretorius ir keli kiti ekonomi-nės administracijos atsakingi vadovai. Ne-patvirtintomis žiniomis, jie buvo apkal-tinti bandymu išprovokuoti visuomenę pro radiją ir televiziją. Jie, neva, bandė pa-ruošti programą apie Lietuvos atsiskyri-mą nuo Sovietų Sąjungos. Jie buvo apkal-tinti tautos išdavimu.

Gi 1982 m. lapkričio 30 d. biulete-nyje pranešama, kad 1982 m. gegužės 9 d. per Vilniaus Lenino aikštę įvykstan-tį paradą vienas iš daugelio balionų sp-rogo ir iš jo iškrito lapeliai, propaguo-jantys tautos apsisprendimo teisę Lietu-vai. Ant jų buvo užrašytas šūkis "Rusai, šalin iš Lietuvos!"

Rašoma, kad 1982 m. gegužės mėn. užsibaigė restauracijos darbai Gedimino bokšte Vilniuje. Kai pastoliai buvo pa-traukti į šalį, atsivėrė ant sienos užraš-štas šūkis vieno metro aukščio "Tegy-vena kiekviena tauta savo krašte!" Sie nos vėl greitai buvo apdengtos pastoliais. Vietinis laikraštis įdėjo archeologo straip-snį, kur užsimina apie jaunimo blogą el-gesį piešiant pacifistinius simbolius ant architektūrinių paminklų ir apie šūkį Ge-dimino bokšte.

Jonas Sadūnas buvo prievarta uždary-tas psichiatrinę ligoninę 1982 m. lapkri-čio 18 d. Napatvirtintomis žiniomis, Sa-dūnas po dviejų savaičių buvo paleistas. Rašoma iš Lietuvos, kad buvo norima jį tik pagasdinti. Jonas Sadūnas nuo 1980 m. liepos 9 d., kai jo sesuo Nijolė grį-žo į Lietuvą (atlikus bausmę už Kronikos dauginimą), negauna laiškų bei siuntinių iš užsienio. (LIC)

NAUJAS MEDICINOS DAKTARAS - LIETUVIS MARK P. KAL

Dr. Mark P. Kal medicinos studi-jas užbaigė birželio mėn. Chicago Me-dicinos mokykloje.

Jis gimė 1955 m. W. Virginijoje, kai jo tėvas Darvin P. Kal tarnavo JAV armijoje. Baigė Hill Crest Ill. aukštes-tesniąją mokyklą. Vėliau baigė privačią kolegiją Rock Island, Ill., gaudamas garbės pažymėjimą.

Dabar dr. Mark Kal dirba West Suburban Hospital Oak Park, Ill. Jis pasižymi simpatišku, malonumu ir pasišventimu medicinos profesijai.

Jo tėvai gimę ir augę Chicagoje. Tė-vas pasižymėjęs advokatūroje, o sene-liai yra Elan ir Charles P. Kal, pasi-žymėjęs ne tik advokato praktika, bet ir visuomeninėje veikloje.

Dr. Mark po sunkaus darbo ligo-ninėje neužmiršo sporto, pasižymėjo, kaip golfininkas, Dr. Mark sesuo Alison Rita Kal nepaprastai atsizymėjusi moksle.

Ji baigė Loyolos biznio kursą. Magd. Šulaitienė

JAV PRIEŠ 50 METŲ

Prezidentas Hūveris valdė JAV nuo 1929 iki 1933 metų pradžios. Tai buvo prieš penkiasdešimt metų. Konservatyvi Hūverio ekonominė programa skatino prekybą ir pramonę ir valdžios priežiūros panaikinimą tikintis, kad gražinus JAV į apie 1890 metų laisvų varžybų sistemą, Amerikos pramonė pajėgs valstybę grą-žinti į ekonominio gerbūvio laikotarpį.

Tuo tarpu, 1929 metais sužlugd Amer-ikos akcijų rinka ir tūkstančiai bendro-vių bankrutavo, 1931 metų vyriausybė per-viršijo pajamas \$ 931 milijonais dolerių, o 1932 metų trūkumai siekė \$ 2,885 mi-lijonus. Prezidentas Hūveris stengėsi vy-riausybės trūkumus sumazinti vieninteliu jam žinomu būdu: mažinant valdžios iš-laidas. Federalinė valdžia apkarpė subsi-dijas mokykloms. Tautinė Švietimo Sąjun-ga pradėjo reikalauti atskiros Švietimo reikalų ministerijos sukūrimo. Darbo ne-galintieji rasti Pirmojo pokario vetera-nai nuo 1932 metų gegužės mėnesio de-monstravo Vašingtone reikalaudami, kad jiems būtų išmokėtos pažadėtos premijos už karo tarnybą. Pažadėtų premijų val-džia nedavė. Prezidentas Hūveris, ieško-damas išlaidų sumažinimo, pasirašė iš-tatymą, pagal kurį daugelis valdžios tar-nautojų buvo paleisti į pensiją, o kiti bu-vo priversti priimti vieno mėnesio atos-togas be atlyginimo.

Depresijos spaudžiama Amerikos pramonė mažino savo išlaidas karpیدا-ma darbininkų algas. Stipri fotograviū-ro ir cinkografijos darbininkų profes-i-nė sąjunga buvo priversta priimti ir nuo-šimčių algų sumažinimą.

Tų metų liepos 4 d. proga presiden-tas Hūveris net nepasakė atitinkamos kal-bos. Vietoje jos jis savo mintis pareiškė Baltųjų Rūmų svečiui vakarieniės me-tu, kuris jas atpasakojo spaudai. "Prezidentas Hūveris tikisi, kad visa tauta atnaujins savo pastikėjimą žmonių val-džia, kaip vienintelį tikrą būdą į teisin-gumą, o ir lygybę visiems. Jis tiki, kad Amerikos valstybė yra vienintelė, kurioje yra leidžiama žmonėms skirti savo jėgas gamybinei įmonei..."

Prieš penkiasdešimt metų JAV eko-nominė krizė buvo pasiekusi patį sunkiausią laikotarpį. Buvo 23% bedarbių, bet nei vyriausybė, nei kongresas nežinojo kaip rasti išeitį iš beviltingos padėties.

Penkiasdešimčiai metų praėjus, JAV yra vėl ekonominėje krizėje, kuri yra antra savo pasėkose po prezidento Hūve-rio didžiiosios depresijos. Šiandien valstybėje yra virš 10% bedarbių. Prekybos ir pramonės bendrovės dabar bankrutuoja rekordiniais skaičiais. Darbininkų algos yra karpomos visose pramonės šakose. Tarptautinėje prekyboje JAV dabar yra blogesnėje padėtyje nei bet kada, nes Ame-rika nepajėgia išlaikyti kainų konkuren-cijos prieš Japonijos ir Tolumųjų Rytų pramonę. Didžiosios JAV gamybinės ben-drovės, gavusios šimtų bilijonų mokes-čių lengvatas, šiuos pinigus investuoja į užsienio įmones dar labiau sumažindamos JAV žmonių aprūpinimą darbu.

Amerikos vyriausybė perguldama didžiuosius biudžeto deficitus, kaip ir Hū-veris, žino tik vieną kelią biudžeto ba-lansavimui: lengvatas pramonėi ir pre-kybai, drastišką išlaidų karpymą, valdžios tarnautojų atleidimus, priverstinas atos-togas be atlyginimo ir ... kad kiekvie-nas žmogus turėtų sąlygas vystyti savano-rišką gamybinę išmonę... - L. Kasulis

Prezidentas R. Reagan pasisakė už pasaulinės parodos 1992 m. rengi-mą Chicagoje. Galutiniai nuspręs-parodų biuras Paryžiuje gruodžio 8 d. Paroda ruošiamas minint 500 m. sukaktį nuo Columbo atradimų. Paroda stengiasi paveržti ir Sevili-jos miestas Ispanijoje.

CHICAGOJ

IR APYLINKĖSE

Vyčiai Veikia

VYČIAI JAU RUOŠIASI "LIETUVOS ATSIMINIMŲ" BANKETUI

"Lietuvos Atsiminimų" banketui Chicagoje ruošti komitetas 1982 m. gruodžio 15-tą buvo susirinkęs pirmam posėdžiui. Jame dalyvavo komiteto pirmininkas Jonas Paukštys, Irena Sankutė, Aldona ir Algirdas Braziai, Sabina Klatt, Emilija Pakalniškie, Eleonora Kasputienė, Geraldina Mack ir Jonas Henson.

Banketas bus Martinique salėje 1983 m. vasario 20 d. Jame bus paminėtas Lietuvos ir Amerikos didvyrių, Dariaus ir Girėno, skridimas per Atlantą, 50-ties metų sukakties proga.

Bilietai jau galima gauti, paskambinus Jonui Paukščiui 523 - 0546. Lietuviški ir angliški laikraščiai bus dažnai informuojami apie šį didelį rengimą. Bus prašomos ir lietuviškos radijo valandos, kad praneštų apie vyčių ruošiamą "Lietuvos Atsiminimų" banketą, Lietuvos nepriklausomybei paminėti. Bankete dalyvaus garbingi veikėjai iš amerikiečių ir lietuvių tarpo. Apdėti kiti rengimo reikalai. Ilgiau susitarta posėdyje prie meninės programos, kurią pavesta organizuoti sol. Algirdui Braziui. Orkestras "Aidai" gros šokiams.

Posėdis vyko draugiškoje, darbinėje nuotaikoje. Labai gerai, kad beveik tie patys asmenys kiekvienais metais įeina į rengimo komitetą. Jie yra

jau susipažinę su darbu, todėl pasiruošimo darbai vyksta sklandžiai.

Po posėdžio Geraldine Mack, kurios namuose vyko posėdis, pavaišino posėdžio dalyvius. Čia pat buvo ir eglutė, papuošta varpeliais, iš kurių sklido gražios kalėdinės melodijos.

Sekantis posėdis bus sausio 12 d. Irenos Sankutės bute.

E. Pakalniškie

ESTELLE ROGERS, žymi Vyčių vaikėja ir ilgametė Vyčių choro energinga dalyvė, dainuoja Marquette Parke su ruošiamame lietuvių festivalyje.

SALOMĖJĄ PETRAUSKIENĘ PALAIDOJUS

Netikėtai staigi mirtis pakirto Salomėjos gyvybės siūlą ir nusinešė ją į kapus.

Buvo patriotė, darbšti lietuvaite, garbinga šaulė nuo pat jaunų dienų. Iš gyvųjų tarpo Salomėja išsiskyrė 1982 m. gruodžio mėn., 28 d. Gaidas-Dimid laidotuvių koplyčioj įvyko su Salomėja atsisveikinimas.

Salomėja, būdama gera patriotė-lietuvaite, sumani organizacijų veikėja,

priklausė ir dirbo lietuviškose organizacijose. Viena, kita iš tų paminėtinų - Vyt. Didž. Šaulių rinktinė, Brighton parko Lietuvių Bendruomenė, Lietuvių Fondas ir Brighton parko Lietuvių Namų Savininkų organizacija.

Už tai užsipelnė puikų atsisveikinimą ir gilią užuojautą giminėms ir artimiesiems nuo minėtų organizacijų atstovų.

Vyt. Didž. Šaulių Rinktinės pirm. Vl. Išganaitis, pradėdamas atsisveikinimą, pirma pareiškė gilią užuojautą likusiam velionės vyrui Juozui Petrauskui ir artimiesiems.

Trumpai, bet ryškiai ir jausmingai, apibūdino Salomėjos svarbesnius nuopelnus Vyt. Didž. Šaulių rinktinėi, Toliau pakvietė testis atsisveikinimą teisininką Algirdą Budrecką. Jis gana išsamiai apibūdino velionės sunkų, bet garbingai nueito gyvenimo kelią. Vienas josios skaudžiausių gyvenimų buvo, kad prieš metus su puse tragiškai - avarijoje žuvo jų vienintelis sūnus - Kęstutis, kas gal ir paskubino nelemtą jos mirtį.

Sekantis kalbėtojas - Brighton parko Lietuvių Bendruomenės pirm. Šlajus apibūdino jos svarbą bendruomenėje ir pareiškėdamas apgailėstavimą netekus.

Brighton Parko Lietuvių Namų Savininkų organizacijos pirm. p. Galeckas irgi su apgailėstavimu prisiminė velionę, kaip nenuilstamą organizacijos darbuotoją.

Sekantį dieną velionė buvo atlydėta į Brighton Parko parapijos bažnyčią, dalyvaujant uniformuotiems šauliams ir dideliam būriui artimųjų.

Palaidota Šv. Kazimiero Lietuvių Kapinėse.

Juozas Skeivys

Geras darbas geram lietuviui

Chicago Lietuvos Tautinėms kapinėms reikalingas prievaizda - Manager. Pageidaujame lietuvių gerai mokančio anglų kalbą ir rašybą, taipgi susipažinusio su knygyvedyba. Darbas pastovus ir geras atlyginimas. Asmuo turi būti rimtas, pareiškėdamas ir sutikti apsigyventi kapinių rezidencijoje skersai gatvės nuo kapinių.

Dėl platesnių informacijų teiraukitės:

Lithuanian National Cemetery,
8201 So. Kean Ave.

Justice, Illinois, 90458

Telefonas (312) 458 - 0638.

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesčiuose, greit, garantuoti ir sąžiningai.

Klaudijus Pumputis

4514 So. Talman Ave. Chicago, Ill.
Telefonas 927 - 3559

ST. CASIMIR MEMORIALS, INC.

3914 WEST 111th STREET
CHICAGO, ILL 60655

We have the largest selection of monuments in the City.

SENIAUSIA LIETUVŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ IR DIRBTUVĖ.

Didžiausias pasirinkimas. Pagal užsakymą šiais metais Lietuvių Tautinėse Kapinėse pastatė didžiulį steigėjams paminklą ir daug kitų. Savininkai Wm. Nelsonas, Jr. ir Lillian F. Dulys. Vienas blokas nuo Liet. šv. Kazimiero kapinių. Telefonas - 233 - 6335.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

MR. ANTHONY'S BANQUET HALL

Savininkai - Petras ir Rita Dūdos, Sandaros skaitytojai ir rėmėjai

Ruošdami kuria nors proga pokylį ar vakarienę, prašau turėti galvoje MR. ANTHONY jaukias ir gražias sales, esančias

7348 W. Irving Park Road, Norridge, Ill. Tel. 453-2106, kur tikrai rasite malonų patarnavimą ir puikų, pagal jūsų pasirinkimą, maistą prieinamomis kainomis.

Apdraudų Agentūra

Tel.: 778-2233

Bell Realty & Bace Ins. Agency

Juozas Bacevičius
VALANDOS

Kasdien 9 - 8 val. vakar.
Šeštadieniais ir sekmadieniais
9 - 4 val. po pietų

6529 So. Kedzie Ave.

- Chicago, Ill. 60629

SOPHIE BARGUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

ALDONA ir dukra SOFIJA DAUKAI

IŠ WOPA 1490 KIL. AM

Lietuvių kalba:

Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

7159 South Maplewood Avenue

Tel.: HEmlock 4-2413

CHICAGO, ILLINOIS 60629

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE • INCOME T.X • NOTARY PUBLIC
2951 W. 63rd Street CHICAGO, Illinois 60629

Office - 436-7878
Res. 839 - 5568

VLADAS SIMAITIS, J. D.
Registered Broker

PAGERBTAS DR. J. ADOMAVIČIUS GIMTADIENIO PROGA

ALVUDO L. Sodyboje 1982 m. gruodžio 19 d. įvyko prieškalėdinis popietės pažmonys, kurį pravedė pirm. Dr. J. Adomavičius ir tradicinių Kalėdų švenčių proga tarė pritaikytą žodį.

Programai išpildyti atvyko V.D. šaulių rinktinės choras, vedamas muz. J. Mačiulis. Perpildytoje svetainėje gražiai sugiedojo Kalėdų giesmes, pritariant visiems susirinkusiems.

Po to choras harmoningai išpildė kitas giesmes. Choristai: M. Barienė, E. Radzevičienė ir J. Spackauskas gražiai padėklamavo eilėraščius.

Šioji diena sutapo su Alvudo pirminko ir Liet. Sodybos tremtyje atkūrėjo, nusipelnusio jos vadovybei žinomo visuomenės geradario Dr. J. Adomavičiaus gimtadieniu. Sugiedota Ilgiausių Metų. Šio choro seniūnė A. Kirvaitytė įteikė gražų gėlių buketą. O Alvudo sekr. A. Kevėza tarė šiltą sveikinimo žodį, solenziantui už atliktus didelius darbus, vertus pagarbos bei dėkingumo. Lydintieji plojimai rodė visos publikos pritarimą šiai Dr. J. Adomavičiaus pagarbai.

Choro vedėjas muz. J. Mačiulis savo žodyje su apgailėstavimu pranešė apie mirtį choristo šaulio a.a. Mykolo Šeduikio. Alvudo pirm. Dr. J. Adomavičius padėjo visiems, o ypač šaulių chorui už išpildymą programos, palinkėdamas visiems džiaugsmingų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų.

Po to visi vaišinosi M. Bosienės ir A. Kirvaitytės sveikais aludietiškais patiekalais. V.S.

SANDARA ir TMD "AUŠROS" šimtmečio minėjimą Chicagoje rengia 1983 m. balandžio 23 d. Lietuvių Tautiniuose namuose. Numatyta paskaita - minėjimas iš ryto, o vakare bankietas. Vėliau bus pranešta plačiau.

PAIEŠKOJIMAS

Per Amerikos Raudonąjį Kryžių Petrytė Žukaitienė ieško Pijaus Rožaičio, Jonas Mečislovas Piatūnas ieško Gabriėliaus Antano Pianiūno.

Prašome atsiliepti šiuo adresu:

Mid-America Chapter
43 East Ohio Street
Chicago, Illinois 60611

Service to Military
& Veterans Families
(312) 440-2000

ANTIQUES WANTED
Gera proga parduoti senus daiktus

Furniture, clocks, oriental rugs, dishes, old photographs, jewelry, toys, anything old fashioned, Don't throw or give things away that I will buy. Give me a chance to tell you if it has value.

Minėtus senus daiktus neišmeskite, bet parduokite. Kreipkitės:

David's Antiques
3255 S. Halsted
Chicago, Ill. 60608
(312) 225-5525
or 935 - 3654.

BRIDGEPORT DELICATESSEN

3263 So. Halsted St., Chicagoje
Savininkas - Antanas Grigėnas

ŠVIEŽI, GERI PRODUKTAI
IR NEBRANGŪS
Viskas pagal jūsų lietuvišką skonį.

NAUJA LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA

"LIETUVOS AIDAI"

Veda Kazė BRAZDŽIONYTĖ

KASDIEN nuo pirmadienio iki penktadienio
8:30 val. vakare

Visos laidos iš WCEV 1450 Kc BANGA

ST. PETERSBURGE: 12 val. 30 min.

WTIS 1110 AM BANGA.

Adresas: 2646 West 71-st St.

Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-5374.

ENGLISH section

EDITOR
Antanas Adomenas
7151 South California
Chicago, Illinois 60629

OFFICE OF THE POSTMASTER GENERAL
Washington, DC 20260-0011

Honorable Charles H. Percy
United States Senate
Washington, D.C. 20510

Dear Senator Percy:

Postmaster General William F. Bolger has asked me to respond to your July 7 letter, on behalf of Jonas Adomenas, President of the Lithuania Philatelic Society, concerning the society's interest in a 1983 stamp to honor two Lithuanian American pilots, Stephen Darius and Stanley Girenas, on the 50th anniversary of their flight which was recorded as the second longest in history.

The Citizens' Stamp Advisory Committee must work well in advance of issuance dates in order to allow time for design, production, and distribution of new stamps. The members are now working on the 1984 and later programs. It is not feasible to work additional stamps into the 1983 stamp program at such a late date. However, as a result of similar requests we have recently received, the Committee has this proposal on its agenda for consideration of inclusion in the 1984 or another year's philatelic program.

Your interest in forwarding Mr. Adomenas' letter to us is appreciated. If the stamp is recommended for issuance, no information will be forthcoming until the entire year's stamp program is developed.

Sincerely,

Michael S. Coughlin
Executive Assistant to
the Postmaster General

Editor's Note:

Senator Charles H. Percy (IL) recently forwarded the reprinted letter from the office of the Postmaster General to the LITHUANIA PHILATELIC SOCIETY OF CHICAGO outlining the present status of the DARIUS - GIRENAS philatelic project geared to a United States postage stamp issue to honor pioneer aviators STEPHEN DARIUS and STANLEY GIRENAS.

The project has the full backing of the LITHUANIAN AMERICAN COUNCIL along with numerous Lithuanian - American individuals and organizations. DARIUS - GIRENAS AMERICAN LEGION POST 271 - Chicago is waging a nation-wide petition drive among American Legion Posts for a favorable ruling of a stamp honoring Lithuanian - American Air Pioneers. The reprint is news to all concerned with Lithuanian - American affairs.

STAMPS

Newsday • Sunday, Jan. 21, 1979

A labor of love by Lithuanian collectors

By Ernest A. Kehr

Every once in a while, a group of enthusiastic philatelists concerned with a limited specialty gets together, toils for years in getting all existing information about it, and then publishes it in the form of a handbook. This is the case with officers and members of the Lithuanian Philatelic Societies of New York and Toronto. As a team, after more than a decade of a labor of love, they completed "Postage Stamps of Lithuania," published by a grant from the Theodore E. Steinway Memorial Fund of the Collectors Club in Manhattan.

Average collectors have had an academic interest in these issues. But philatelists of Baltic extraction and other specialists—especially in Europe—long have appreciated the sets issued between 1918, when the little land attained independence, until it was overrun, occupied and subjugated by the Soviet Union in 1940.

Generally, Lithuania has been a neglected nation among collectors. Yet, because of many major and minor varieties among its issues (mostly caused by less than adequate printing facilities during troubled times), specialists had a field that was wide open for study. The wiser ones long have been searching for and buying these varieties whenever they surfaced on the philatelic market. As a consequence, values have

risen sharply even in the United States, where prices "are ridiculously low when compared with those commanded abroad," as one expert put it.

The new handbook is monumental in its scope; the contributors impressively prestigious.

Following a preface, history of the nation, and a summary of its postal developments since 1410, the volume classifies, describes and lists all the stamps, set by set, in a manner that may well set a pattern to be used by future catalog editors.

Just about everything a serious collector could want to know is tabulated: designers, printing firms and methods, paper, watermarks, perforations and kindred data.

Too many experts worked on the book to allow individual mention and tribute, but the manuscript was put together and publication arranged by Charles Matuzas of Queens; production and the addition of an extensive bibliography were the contributions of Abbot Lutz of the Collectors Club.

The 240-page, copiously illustrated work, with hard-bound cover, is available from the Collectors Club, 22 E. 35th St., New York, N.Y. 10016, at \$14.50, a price deemed modest by those who are familiar with today's printing costs.

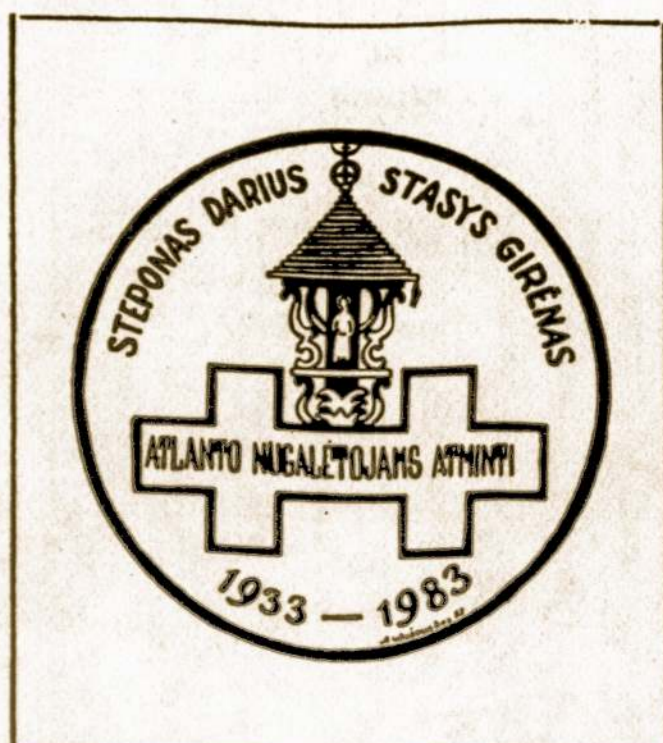
KAS RŪPINASI DARIAUS - GIRĖNO PAMINKLU?

Lenkijos - Lietuvių Visuomenės Kultūros Draugijos (LVKD) Štetino ratelins prižiūri Soldino miške esantį Dariaus - Girėno paminklą, surenkant lėšas iš aukotojų.

Ši draugija sumanė išleisti sukaktuvinį Dariaus - Girėno ženklelį. Ženkliuko projektą matome dešinėje. Projektas Antano Glušausko. Leidimą gauti rūpinosi ratelio pirm. Jonas Zelepienis ir Julius Sanvaitis.

Nežinoma, ar šiam ženkliukui išleisti buvo gautas leidimas ar ženkliukas išleistas. Jeigu taip, tai reikėtų jį paskleisti plačiau ir Amerikoje.

Skundžiamasi, kad šį sumanymą mažai kas parėmė Amerikoje gyvenantieji lietuviai.

KNIGHTS OF LITHUANIA commemorate the 5th Anniversary of their benefactor, the late DAN KURAITIS with a ceremony and the placing of a wreath. Pictured - Eleanor Kasputis, John L. Paukstis, Estelle Rogers, Rev. John Savukynas, MIC, Irene Sankus, Algerd Brazis, Aldona Brazis. (Photo - J. Janula, Sept. 82.)

KOMUNISTŲ RECEPTAS

Žvelgiant į komunistų pastangas įtvirtinti sau palankias valdžias įvairiuose kraštuose ryškėja pagrindiniai kraštų sukoministinio broūžai. Iš jų matyti, kad sistema nėra labai pasikeitusi nuo 1917-1920 metų revoliucijos Rusijoje. Komunistai valdžią paima į savo rankas naudodami arba Raudonąją Armiją (pvz. Europoje), kuri savo grėsmė priverčia gyventojus paklusti komunistų partijai arba vietos politines (pvz. Čilėje) jėgas, kurios įvairiais būdais išnaudoja krašto sunkumus ir stipria propaganda įtikina tautą, kad išgelbėjimas yra galimas tik įvedus komunistinę valdžią.

Komunistinių santvarkų įvedimas yra visuomet vykdomas palaipsniui paliekant žmonėms viltį, kad jų norai bus išpildyti. Žemės ūkio kraštuose būna pradeda ma nuo žemės reformos ir pažadų, kad žemė ir jos turtai priklausys jų dirbantiems. Ūkių kolektyvizavimas būna pradamas tik po metų ar kelių. Pramonės kraštuose yra pradeda ma nuo įmonių suvalstybinimo (kartais net su tam tikru atlyginimu jų savininkui) ir pažado, kad visi dirbantieji turės balsą administracijoje ir dalinsis gamybos pelnu. Valdžiai įsistiprinus, įmonės darbininkų tarybos perimamos partijos paskirtų asmenų ir darbininkai nustoja teisės skustis.

1917 metų Rusijos revoliucija buvo vykdoma pirmiausiai sunaikinant inteligentiją, o po to, pradėjus ūkių kolektyvizaciją sunaikinant gyvulius ir atimant sėklas. Po to sekąs badas galutinai palaužė tautą.

Paskutinio dešimtmečio komunistų įsitvirtinimo pastangos Kinijoje, Indokinijoje, Afganistane ir Afrikoje buvo palydėtos lygiai tais pačiais veiksmais.

Valdžiai perėjus į komunistų partijos rankas buvo pirmiausiai naikinama nepabėgusi inteligentija. Kuriam laikui praėjus buvo stengiamasi palaužti pačią tautą. Dar ilgesniam laikui praėjus, atsirado reikalas pradėti terorą iš naujo neva naikinant "kontrarevoliucionierius". (Vadinama kultūrinė revoliucija Kinijoje, arba įvykiai Lenkijoje).

Stebint visas komunistines valdžias darosi aišku, kad pats svarbiausias tikslas yra išlaikyti kraštą absoliučioje komunistų partijos valdžioje. Kai atsiranda mažiausios abejonės dėl partijos kontro-

lės yra pradedamas teroras. Krašto gerbūvis, ūkio našumas ir žmonių gyvybės komunistų partijai yra mažiau svarbūs, nei valdžios išlaikymas savo rankose. Tiek Kinijoje, tiek Indokinijoje, tiek Afrikoje esančios komunistinės valdžios sąmoningai sudarė sąlygas milijonų žmonių sunaikinimui arba skerdynėms, arba juos talpinant į vadinamas "perauklėjimo" stovyklas. Nėra žinoma, kiek žmonių buvo nukankinta Kinijoje "kultūrinės revoliucijos" bėgyje. Yra žinoma, kad Indokinijos bėgliai laivais buvo skatinami bėgti dažnai be vilties likti gyviems. Beveik tas pačias priemones panaudojo diktatorius Fidelis Kastro siųsdamas virš 100,000 kubiečių į Ameriką. Chimer Rūžo teroro valdžia per keturis metus išžudė arti 2 milijonus savo tautos, o vietnamiečiai 1979 - 1981 metais naudojo bakteriologinius nuodus prieš kalnų gyventojus. Yra teigiama, kad panašios priemonės yra rusų naudojamos kovoje prieš afganistaniečius. Afrikoje komunistai diktatoriai leido išsivystyti tarptautiniams karams, kurių pasėkoje buvo sunaikintos dešimtys tūkstančių žmonių. Panašus sistematiškas žmonių naikinimas yra vykdomas komunistų Abisinijoje, kur badas išžudė šimtus tūkstančių.

Šie pavyzdžiai rodo, kad visos komunistinės valdžios yra panašios. Joms pirmiausia rūpi išlaikyti valdžią savo rankose. Šio tikslo siekdamas jos pirmiausiai išnaikina inteligentiją, paskui sunaikina bet kokią privačią iniciatyvą, nualina kraštą ir vėl naikina galimą opoziciją kovos su "kontrarevoliucija" dangstim. Kartojamas teroras užgnaužia galimybę nepaklusnumui ir padeda komunistų partijai laikytis valdžioje.

L. Miškinis

DĖ ME SIO!

Mieli SANDAROS skaitytojai

Skaitytojų ir Sandaros administracijos patogumui, apačioje čia dedame atkarpą, kurią užpildžius prašome prisiųsti Sandaros administratorei. Taip pat prašome surasti ir naujų skaitytojų. Už jūsų malonų atsiliepimą ir SANDAROS parėmimą būsime labai dėkingi. Visos aukos skelbiamos Sandaroje.

Siųsti šiuo adresu: SANDARA, 840 West 33 rd Street, Chicago, Ill, 60608

Siunčiu SANDAROS METINĘ PRENUMERATA..... 10 dol.

Siunčiu auką SANDAROS SPAUDOS FONDUI..... dol.
Iš viso..... dol.

MANO PAVARDĖ.....

ADRESAS;.....

TEVYNES MYLETOJU DRAUGIJOS KAMPELIS

TEVYNES MYLETOJU DRAUGIJOS ADRESAS - 840 West 33rd Street, Chicago, Illinois, 60608.

SANDARA ir TMD "AUŠROS" minėjimą Chicagoje rengia 1983 m. balandžio 23 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose. Numatyta minėjimas - paskaita, o vakare - bankietas.

"AUŠROS" šimtmečio paminėjimo reikalai

Kadangi 1983 metais sukaks šimtmetis nuo lietuvių tautinio atgimimo laikraščio "AUŠROS" pasirodymo, Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros suvažiavimas, įvykęs 1982 m. liepos 4 d. St. Petersburg Beach, Floridoje,

- 1. Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara išpareigoja paminėti AUŠROS šimto metų sukaktį ypatingais minėjimais savo kuopose,
2. Įpareigoja Sandaros redakciją išleisti Sandaros jubiliejinį numerį, minint Aušros šimtmetį,
3. Kartu kviečia visus patriotiškai ir demokratiškai nusiteikusius lietuvius jungtis į bendrą AUŠROS sukakties minėjimą.

TMD

N: 1 AUSZRA, Laikrasztis, isleidziamas per Dra. Bassanawicziu.

LITHUANIAN CHAMBER OF COMMERCE OF ILLINOIS

"Serving the Community since 1933"

4508 West 101st Street 596-3510 Oak Lawn, Illinois 60453

"CELEBRATING OUR 50th YEAR IN 1983"

- OFFICERS: JULIUS R. KUZAS, President; CHARLES D. MACKE, 1st Vice President; VYTO SHUKIS, 2nd Vice President; RAYMOND WERTELKA, 3rd Vice President; VINCENT SAMASKA, Treasurer; JOSEPH P. STANAITSIS, Secretary; DIRECTORS: JUOZAS BACEVICIUS, STANLEY BALZEKAS, SR., JOHN G. EVANS, JR., JOHN J. GALMINAS, BRUNO GRAMONT, VINCENT SAMASKA, ANTHONY G. STAKENAS, HONORARY DIRECTORS: WILLIAM J. KAREIVA, PETER P. VILKELIS, FELIX RAUDONIS; COMMITTEES: Legal Advisors: DR. KAZYS SIDLAUSKAS, FRANK ZOGAS; Programs and Publicity: JUOZAS BACEVICIUS, THEODORA KUZAS, RAYMOND WERTELKA; Ways and Means: STANLEY BALZEKAS, SR., JOHN J. GALMINAS, BRUNO KLEMKA, CASIMIR G. OKSAS; Membership: JOHN J. GALMINAS, BRUNO GRAMONT; Public Relations: JOHN G. EVANS, JR., PETER P. VILKELIS; Reception: JOHN G. EVANS, JR., BRUNO KLEMKA, VINCENT SAMASKA, ANTHONY STAKENAS; Lithuanian Affairs: JUOZAS BACEVICIUS, THEODORA KUZAS, VINCENT SAMASKA; Legislation: CASIMIR G. OKSAS; Legal Advisors: DR. KAZYS SIDLAUSKAS, FRANK ZOGAS; Scholarship: VYTO SHUKIS, CHARLES D. MACKE, BRUNO GRAMONT; Past Presidents: JUSTIN MACKIEWICH*, JUDGE JOHN T. ZURIS*, MICHAEL NARVID*, JOHN KALEDINSKAS*, JOHN PAKEL*, ANTON J. VALONIS*, ALEXANDER G. KUMSKIS, STANLEY BALZEKAS, SR., JOHN W. PACHANSKIS*, ANTHONY J. RUDIS, EDWARD C. STASUKAITIS*, DR. JOSEPH B. JEROME, ADOLPH BALIUNAS, CASIMIR G. OKSAS, PETER P. VILKELIS, JUOZAS BACEVICIUS, VINCENT SAMASKA, THEODORA KUZAS; *Deceased

ARTĖJANT 50 METŲ SUKAKČIAI, LINKSMŲ ŠVENTŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ LINKI VISIEMS LIETUVIŲ PREKYBOS RŪMAI (Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois) VALDYBA - DIREKTORIAI - NARIAI

A.A Charles Zerinskas

1982 m. rugsėjo 29 d. mirė Sandaros skaitytojas CHARLES ZERINSKAS, sulaukęs 97 metų amžiaus, gyv. 5525 So. Kolin St, Chicagoje.

Į Ameriką jis atvažiavo 23 metų amžiaus iš Gilbonių kaimo, Smilgių parapijos, Panevėžio apskrities, Kauno gubernijos. Jo pirmas darbas buvo pas Juozą Juzėną mėsos prekyboje. Vėliau dirbo kaip mašinų operatorius McCormick Co ir kitur, bet ilgiausia išdirbo Bell Telephone Co. virš 36 metų. Jo didžiausias pamėgimas namuose buvo - kanarėlių auginimas. Jis šioje srityje buvo specialistas. Pastaruoju metu gyveno kartu su sūnumi.

Jis buvo vedęs Elizabeth Juzėnas. Jie sukūrė šeimą ir išaugino tris sūnus - Alfred, Charles, Jr. ir William. Kai Chicagos apylinkės buvo mažiau apgyventos, jie toje vietoje turėjo pusės bloko farmą.

1967 m. sausio 16 d. mirė jo mylima žmona Elizabeth, o 1970 m. vasario 9 d. mirė jo vyr. sūnus Alfred.

Charles Zerinskas mirus, reiškiamame užuojautą artimiesiems, giminėms ir Pearl Juzėnas Jasis, netekus savo mylimo dėdės.

PRAŠOME!

Pagal savo išgales aukoti TAUTOS FONDŪI: savo uždaviniams vykdyti,

LIETUVOS LAISVĖS IŽDUI - laisvajai Lietuvai padėti atstatyti, 6 kalbomis ELTOS informacijoms leisti, radijo transliacijoms į okupuotą Lietuvą finansuoti ir politiniams káliniams gelbėti.

Nepamirškite tam tikrą procentą ir savo testamentu įrašyti: not-for profit, tax exempt corporation - Lithuanian National Foundation, P. O. Box 21073, Woodhaven, N. Y. 11421.

***** Visi geri lietuviai privalėtų savo namuose turėti LIETUVOS ŽEMĖLAPI, kurį sudarė ALGIRDAS GUSTAITIS. Išleido Lietuvos Šiaulių Sąjunga Tremtyje ir Lietuvių Istorijos Draugija. Kaina tik 10 dolerių, o persiunčiant brangiau. Leidėjų adresai Chicago, Illinois: 2417 W. 43rd Street, tel. 312-376-0551 ir 6547 So. Washtenaw Ave tel. (312)-776-3209 *****

NAUJI LEIDINIAI

MŪSU SPARNAI, Lietuvių Evangelikų Reformatų žurnalas, įsteigtas 1951 m., Nr.53, 1982. Paminėtas agr. Viktoras Karosas, miręs 1982 m. Rašo - Jonas Kutra apie XXXV sinodą, Algirdas Budreckis apie ankstyvuosius reformatų tikybinius raštus Lietuvoje, Jurgis Jašinskas apie klaipėdiečius jaunuolius Tauragėje, Jonas Jokubonis rašo apie papiliečių padavimus, Grožvydas Lazauskas rašo apie Lietuvos valstybinius ir tautinius ženklus, yra kun. Fr. Skėrio, kun. St. Neimano ir kun. E. Gerulio straipsniai. Redaguoja Petras Bružas. Redakcija - Petras Bružas, 4429 So Talman Ave., Chicago, Illinois, 60632. Administracija - Jonas Palšis, 5718 So. Richmond Ave., Chicago, Illinois, 60629. USA.

VISIEMS LIETUVIAMS LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ linki

JOHN JOKUBONIS

"Nebijok žaibų, nei vėtrų"

Birutės Kemežaitės "NEBIJOK ŽAIBŲ, NEI VĖTRŲ", poezija, 1981, Chicago, IL, 136 pusl.

gaunama pas platintojus. Čikagoje - "Marginiuose", "Gift International" (J. Vaznelį) ir Joną Kavaliauską, 6437 So. Washtenaw Ave., Chicago, Illinois, 60629. Cicero - pas J. Skamą, 1625 So. 48th Court, Cicero, Illinois. Knygos kaina su persiuntimu \$ 5,85.

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS

J. Andriaus sudarytą LIETUVOS ŽEMĖLAPI, išleistą DEVENIŲ KULTŪRINIO FONDO, galima įsigyti siunčiant užsakymus (šešis dolerius ir 65 centus pašto išlaidoms) šiuo adresu:

DEVENIŲ KULTŪRINIS FONDAS P.O. Box 10782 St. Petersburg, FL. 33733

PETKUS TEVAS IR SŪNUS Laidotuvių Direktoriai MARQUETTE FUNERAL HOME 2533 West 71st Street Telef.: Grovehill 6-2345-6 1410 South 50th Avenue, Cicero Telef.: Townhall 3-2108-9 TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS Aikštė Automobiliams Statyti

laimingų naujų metų linki savo klientams

Nuo 1914 Metų Midland Savings aptar nauja taupymo ir namų paskolų reikalais visas mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mūsų parodytą pasitikėjimą. Mes norėtum būti Jums naudingi ir ateityje. FRANK ZIOGAS President

BALTIC BAKERY

4627 SOUTH HERMITAGE AVE Chicago, Illinois Tel. LA 3-1510 2616 WEST 69th STREET Chicago, Illinois Savininkas JUOZAS ANKUS Tel. 737-6784

PASSBOOK SAVINGS... the best way to save regularly! 5 1/2% savings account Paid and Compounded Quarterly OUR SAVINGS CERTIFICATES 8% EARN UP TO Mutual Federal Savings and Loan see us for HOME financing. AT OUR LOW RATES WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME 2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60609 PETER KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747 HOURS: Mon.-Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1 SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905